

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan flora en fauna

Centrumplan De Mortel

Oktober 2021
Rapportnummer P2021-0311

www.starobv.nl

Quickscan flora en fauna

Centrumplan De Mortel

Oktober 2021

Rapportnummer: P2021-0311

Opdrachtgever: Gemeente Gemert-Bakel
[redacted]

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buiteng
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
www.starobv.nl

Veldonderzoek: [redacted]

Auteur: [redacted]

Kwaliteitscontrole: [redacted]

Inhoud

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel	3
1.3	Geldigheid onderzoek	3
1.4	Zorgplicht	4
1.5	Leeswijzer	4
2	Plangebied	5
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	5
2.2	Voorgenomen plannen	7
3	Methode	8
4	Natuurwaarden	9
4.1	Beschermde gebieden	9
4.2	Beschermde soorten	11
4.2.1	Flora	11
4.2.2	Vlinders en libellen	11
4.2.3	Kevers en weekdieren	13
4.2.4	Vissen	14
4.2.5	Amfibieën en reptielen	14
4.2.6	Vogels	16
4.2.7	Zoogdieren	18
5	Conclusies	22
5.1	Beschermde gebieden	22
5.2	Beschermde soorten	22
5.3	Advies en aanbevelingen	24
	Geraadpleegde bronnen	25
	Bijlagen	26
Bijlage 1	Wet- en regelgeving	26
Bijlage 2	Weergave van voorgenomen werkzaamheden	30

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Initiatiefnemer heeft het voornemen tot woningbouwontwikkeling binnen het plangebied langs de Lochterweg in De Mortel. Ten behoeve van de planologische procedure is het noodzakelijk een quickscan flora en fauna uit te voeren. Door middel van de quickscan wordt in beeld gebracht of de werkzaamheden in strijd is met de natuurwetgeving en hoe eventuele strijdigheid met de wet voorkomen kan worden.

1.2 Doel

Het doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de werkzaamheden binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming en gebiedsbescherming is sinds 1 januari 2017 de Wet natuurbescherming (Wnb) van belang. Daarnaast is gebiedsbescherming vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen EHS genoemd). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek stelt de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming vast. Tevens beoordelen we op welke wijze en in welke mate de voorgenomen werkzaamheden invloed kunnen hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van de resultaten kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen werkzaamheden effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Geldigheid onderzoek

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. De bevoegde gezagen (provincies) hanteren de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten: "Onderzoeksgegevens mogen maximaal drie jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn.". Dit rapport gaat in op de effecten van de werkzaamheden zoals beschreven in hoofdstuk 2.2. Wijzigingen of aanpassingen in de werkzaamheden kunnen leiden tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten en gebieden.

1.4 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook de niet wettelijk beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen werkzaamheden. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de effecten van de geplande werkzaamheden op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies, adviezen en vervolgstappen uiteengezet.

2 Plangebied

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

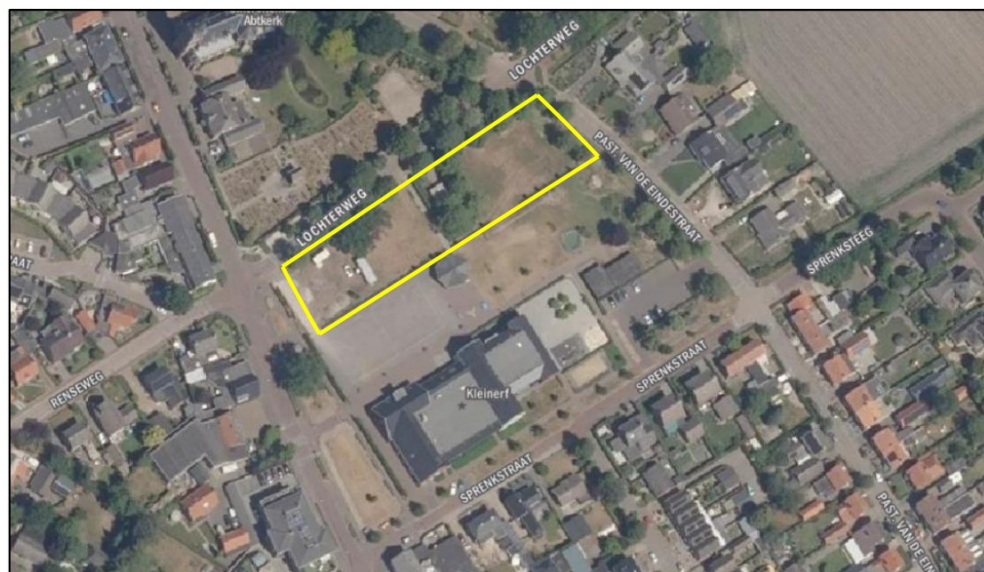
Het plangebied ligt in de bebouwde kom van De Mortel, gemeente Gemert-Bakel. Het plangebied wordt begrensd door de Lochterweg in het noorden, Pastoor van de Eindestraat in het oosten, Sprenkstraat in het zuiden en Oude Molenweg in het westen.

Het plangebied heeft een oppervlakte van 0,31 ha en bestaat uit frequent gemaaide grasvelden, een beukenhaag langs de zuidkant, enkele losse boom(groepen), een groenstrook met struiken, bomen en een klein gebouwtje gelegen in het midden van het plangebied. In het oosten, grenzend aan het plangebied loopt een smalle sloot. Deze valt net buiten het plangebied.

De ligging van het plangebied in de ruimere omgeving is weergegeven in figuur 1. De globale begrenzing van het onderzoeksgebied is weergegeven in figuur 2. Op pagina 6 is een foto-impressie van het plangebied opgenomen.

Figuur 1. Ligging plangebied (gele lijn) in de omgeving (bron: PDOK Viewer)

Figuur 2. Globale begrenzing plangebied (gele lijn) (bron: PDOK Viewer)

Foto 1. Westelijk gelegen grasveld, gezien vanuit het westen

Foto 2. Westelijk gelegen grasveld, gezien vanuit het midden van het plangebied

Foto 3. Boomgroep van zomereiken en beuk in het westelijk gelegen grasveld

Foto 4. Groenstrook met een beukenhaag, struiken, struweel, bomen en een klein gebouwtje in het midden van het plangebied

Foto 5. Oostelijk gelegen grasveld, gezien vanuit het midden van het plangebied

Foto 6. Beukenhaag met beuken langs de zuidzijde van het plangebied

Foto 7. Losse bomen aan de noordzijde van het oostelijk gelegen grasveld binnen het plangebied

Figuur 3. Locatie van de genomen foto's

2.2 Voorgenomen plannen

Initiatiefnemer heeft het voornemen tot woningbouwontwikkeling binnen het plangebied langs de Lochterweg in De Mortel. Hierbij wordt de groenstrook en het gebouwtje in het midden van het plangebied verwijderd en worden de 3 losse bomen in het oostelijk gelegen grasveld (foto 7) gekapt. Het is vooralsnog onduidelijk of ook de beukenhaag langs de zuidoostzijde van het projectgebied verdwijnt of behouden blijft. Een weergave van de voorgenomen werkzaamheden is weergegeven in bijlage 2.

3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Voor het soortenonderzoek is gebruikgemaakt van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), de websites Vlinderstichting.nl, Waarneming.nl, EIS-nederland.nl, Zoogdiervereniging.nl en Verspreidingsatlas.nl en diverse verspreidingsatlassen.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natura 2000-gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en het Natuurnetwerk Nederland in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle op de locatie aanwezige habitats zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze habitats vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de habitats zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooiresten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige habitats zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking en expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Ook is gekeken of binnen het plangebied invasieve exoten voorkomen.

Een veldbezoek voor een quickscan flora en fauna is nadrukkelijk geen volledige inventarisatie. Dat betekent dat op basis van het veldbezoek het voorkomen van beschermde soorten niet per definitie is uit te sluiten.

De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

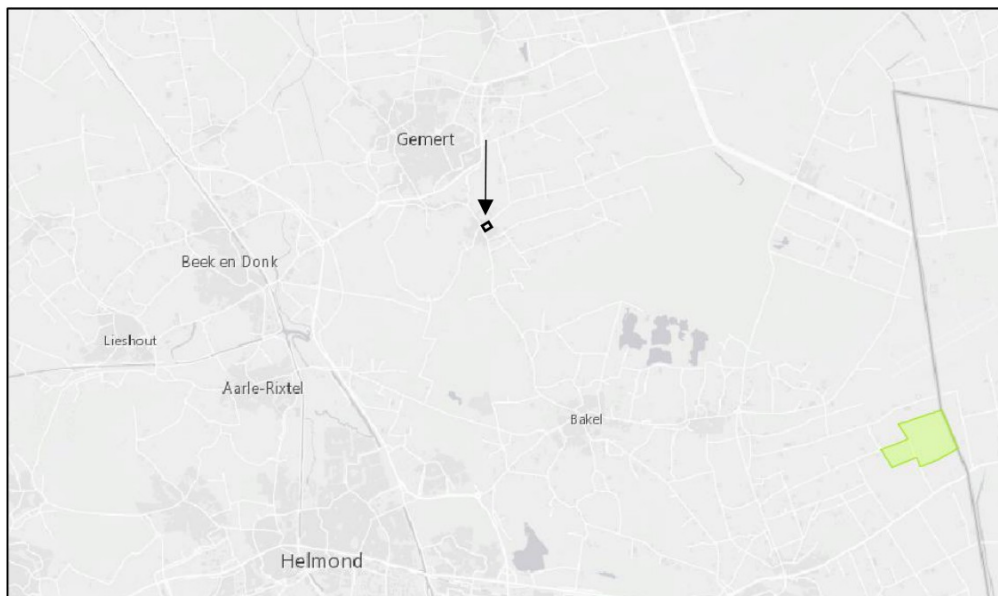
Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 15 oktober 2021 in de ochtend onder de volgende weersomstandigheden: bewolkt, motregen, windkracht 3 en circa 12 °C.

4 Natuurwaarden

4.1 Beschermde gebieden

Natura 2000

Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op circa 9,8 kilometer afstand ten zuidoosten van het plangebied ligt, zie figuur 4. Dit betreft het Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel.

Figuur 4. Ligging plangebied (zwarte lijnen, aangewezen door de pijl) ten opzichte van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden (lichtgroen) (bron:

https://geocontent.rvo.nl/Natura2000/Overzichtskaart/index.html?provincie=Noord_Brabant)

Effectbeoordeling

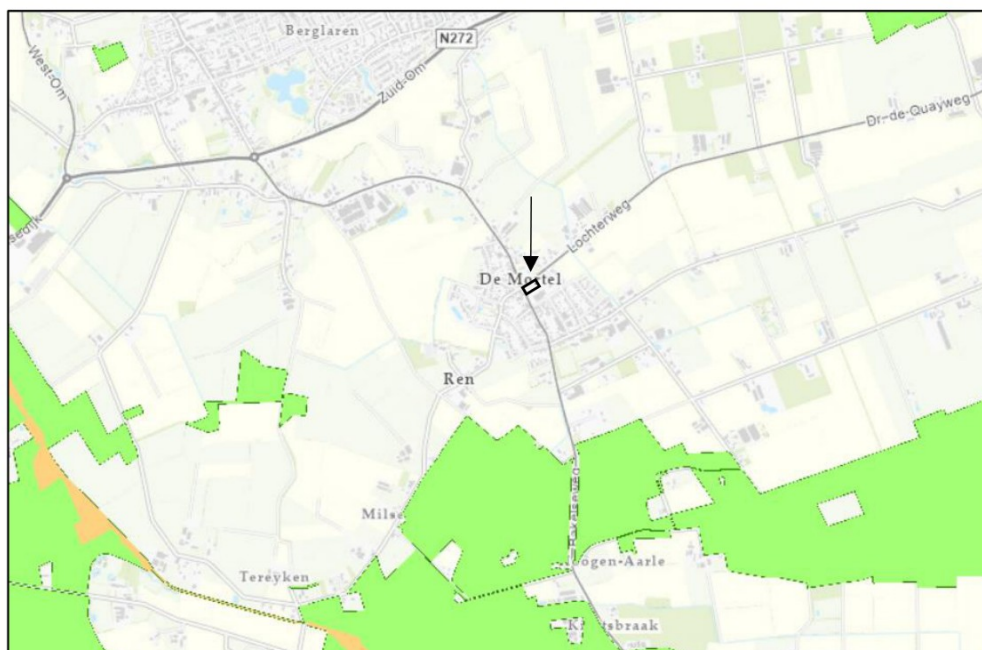
Doordat het plangebied buiten het Natura 2000-gebied ligt, kunnen alleen effecten optreden als gevolg van externe werking. Gezien de relatief grote afstand tot het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied is het uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden als gevolg van effecten van verdroging, versnippering, mechanische en optische verstoringen verstoring door licht, geluid en trilling door de voorgenomen werkzaamheden.

Ook een negatief effect door stikstofemissie als gevolg van uitvoering van de werkzaamheden is vanwege de grote afstand tot het Natura 2000-gebied en de aard van de plannen redelijkerwijs uit te sluiten. Tevens geldt een vrijstelling van vergunningsplicht op het aspect stikstof voor de realisatiefase (bouw-, aanleg- en sloophase). De vrijstelling geldt niet voor de gebruiksfase. Vanwege de afstand kan redelijkerwijs worden aangenomen dat geen negatieve effecten door stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden optreden in de gebruiksfase. Dit is echter alleen uit te sluiten middels een AERIUS-berekening.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN; in provincie Noord-Brabant bestaande uit het NNB rijksdeel en het NNB provinciaal deel) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Sinds 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland.

Uit de kaart Natuurbeheerplan op de website van provincie Noord-Brabant, blijkt dat het plangebied geen deel uitmaakt van het NNB rijksdeel en het NNB provinciaal deel. Het dichtstbijzijnde gebied wat deel uitmaakt van het NNB rijksdeel ligt op circa 670 meter ten zuiden van het plangebied. Het dichtstbijzijnde gebied wat deel uitmaakt van het NNB provinciaal deel ligt op circa 2,0 kilometer ten zuidwesten van het plangebied. De ligging van het NNB in de omgeving van het plangebied is weergegeven in figuur 5.

Figuur 5. Ligging plangebied (zwarte lijn) ten opzichte van het NNB rijksdeel (oranje gearceerd) en NNB provinciaal deel (groen gearceerd) (bron: <https://noord-brabant.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=aadeed0954ee4cebaa058ed0ae6a4c40>)

Effectbeoordeling

Het plangebied behoort niet tot het NNB. Gezien de relatief grote afstand tussen het plangebied en het NNB is het uit te sluiten dat de voorgenomen plannen een (significant) negatief effect hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNB.

Conclusie

Gezien de relatief grote afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (9,8 kilometer) is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden als gevolg van de voorgenomen plannen.

Vanwege de afstand kan redelijkerwijs worden aangenomen dat geen negatieve effecten door stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden optreden tijdens de

gebruiksfase van het plangebied. Dit is echter alleen uit te sluiten middels een AERIUS-berekening. Voor het aspect stikstof in de realisatiefase (bouw-, aanleg- en sloopfase) geldt een vrijstelling van vergunningsplicht.

De voorgenomen plannen hebben door de relatief grote afstand geen (significant) negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNB.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of het nemen van mitigerende maatregelen nodig is.

4.2.1 Flora

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat binnen twee tot vijf kilometer afstand van het plangebied drijvende waterweegbree (§3.2 Wnb) en ruw parelzaad (§3.3 Wnb) zijn waargenomen.

- + Drijvende waterweegbree is een vrij zeldzame soort die voorkomt in zuid en oost Nederland. De plant groeit op zonnige plaatsen in stilstaand of zwak stromend water en periodiek droogvallende oevers van vennen, vijvers, beken, poelen, sloten en dergelijke.
- + Ruw parelzaad is een zeldzame soort die voorkomt in Zuid-Limburg, het rivierengebied, het oosten van Nederland en in de Hollandse duinen. De plant groeit op zonnige plaatsen op kalkrijke grond in akkers, braakliggende grond, bermen en langs waterkanten.

Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat voor bovenstaande en andere beschermde vaatplanten geschikte habitats ontbreken binnen het plangebied. Het beheer van het plangebied is intensief (frequent gemaaid grasvelden en goed beheerde groenstroken). Tijdens het veldbezoek zijn bovengenoemde beschermde soorten niet aangetroffen in het plangebied (rekening houdend met het feit dat het veldbezoek buiten het groeiseizoen is uitgevoerd). Op basis van bovenstaande argumenten en expert judgement kan het voorkomen van beschermde vaatplanten uitgesloten worden binnen het plangebied.

4.2.2 Vlinders en libellen

Vlinders

Uit gegevens van de NDFF en De Vlinderstichting blijkt dat binnen twee tot vijf kilometer afstand van het plangebied teunisbloempijlstaart (§3.2 Wnb), grote vos, kleine ijsvogelvlinder en spiegeldikkopje zijn waargenomen (alle §3.3 Wnb).

- + Teunisbloempijlstaart is een zeldzame soort die voorkomt op open plekken in vochtige bossen, bosranden en warme open plaatsen. De waardplanten zijn wilgenroosje, teunisbloem, bastaardwederik en kattenstaart.
- + Grote vos is een zeldzame en kwetsbare soort die voorkomt in vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. De waardplanten van deze soort zijn vooral iep, maar ook zoete kers en sommige wilgensoorten.
- + Kleine ijsvogelvlieder is een kwetsbare standvlieder die in het zuidwesten van Nederland voorkomt in gevarieerde, vochtige gemengde bossen of loofbossen, zoals elzenbroekbos. De waardplant van deze soort is wilde kamperfoelie; soms rode kamperfoelie of gecultiveerde kamperfoelie.
- + Spiegeldikkopje is een zeer zeldzame standvlieder die op dit moment alleen nog voorkomt in de Limburgse en Noord-Brabantse Peel; daar lokaal en talrijk. De waardplanten voor de rups zijn hennegras en pijpenstrootje; soms boskortsteel of riet. Het spiegeldikkopje leeft in vochtige tot natte grazige ruigten bij beekbegeleidende broekbossen of hakhoutbosjes en (gedegenereerde) hoogveengebieden.

In het plangebied ontbreken het geschikte habitat en de geschikte waardplanten voor deze en andere beschermde vlinders. Daarom is het voorkomen van beschermde vlindersoorten uitgesloten.

Libellen

Uit de gegevens van de NDFF en De Vlinderstichting blijkt dat binnen één en twee kilometer afstand van het plangebied gewone bronlibel (§3.3 Wnb) is waargenomen. Op een afstand van twee tot vijf kilometer van het plangebied zijn gevlekte witsnuitlibel (§3.2 Wnb), beekrombout en bosbeekjuffer (beide §3.3 Wnb) waargenomen.

- + Gewone bronlibel is de grootste libelsoort van Nederland. De libel komt voor in schone, zuurstofrijke bovenlopen van beken, vaak met veel schaduw. Het is een zeer zeldzame soort waarvan recent enkele populaties zijn ontdekt of herontdekt. Populaties zijn nu aanwezig bij Echt, Roermond (Limburg), Bakel en Bergeijk (Noord-Brabant).
- + Gevlekte witsnuitlibel komt voor in laagveenmoerassen en vegetatierijke vennen en duinplassen. Het is nog steeds een vrij zeldzame soort, maar wordt de laatste jaren weer wat algemener en duikt regelmatig op nieuwe plekken op.
- + Beekrombout komt voor bij grotere beken, kleine rivieren en soms ook in grote rivieren en in kanalen. De soort laat in de afgelopen periode een sterk herstel zien. Zowel in het rivierengebied als langs verschillende beken in Zuid- en Oost-Nederland is de soort weer teruggekeerd.
- + Bosbeekjuffer komt voor langs beschaduwde, koude en zuurstofrijke beken. De soort is kritisch ten aanzien van de waterkwaliteit en de morfologie van de beek. De juffer komt voor op enkele plekken in Zuid-, en Oost-Nederland.

Binnen het plangebied is geen permanent oppervlaktewater aanwezig en daardoor ontbreekt het aan geschikt voortplantingshabitat voor libellen. Langs het plangebied loopt wel een kleine sloot, maar deze valt op sommige plaatsen droog, is erg ondiep en door de kleine omvang biedt het geen geschikt habitat voor beschermde libellen. Het voorkomen van essentieel habitat van (beschermde) libellen in het plangebied is uit te sluiten.

4.2.3 Kevers en weekdieren

Volgens de gegevens van de NDFF en EIS Nederland blijkt dat binnen twee tot vijf kilometer van het plangebied vermiljoenkever (§3.2 Wnb) is waargenomen.

- + Vermiljoenkever komt voor in diverse vochtige bossen in Noord-Brabant, Limburg en Gelderland. De larven en kevers leven onder de schors van dode bomen.

Dit habitatype is niet aanwezig in het plangebied. Het voorkomen van vermiljoenkever in het plangebied kan daarom worden uitgesloten.

Verder komen volgens de gegevens van de NDFF en EIS Nederland geen andere beschermde kevers en weekdieren voor in de omgeving van het plangebied. Voor de beschermde kevers en weekdieren zijn echter weinig verspreidingsgegevens bekend, daarom wordt in deze paragraaf van alle andere beschermde kevers en weekdieren beoordeeld of ze in het plangebied kunnen voorkomen.

- + Vliegend hert (§3.3 Wnb) komt voor in (oude) eikenbossen, dit habitat is binnen het plangebied niet aanwezig. Het voorkomen van deze soort in het plangebied is uit te sluiten.
- + De (andere) beschermde houtkevers; heldenbok en juchtleerkever (beide §3.2 Wnb) zijn afhankelijk van oude, holle of vrijstaande bomen of (natte) gebieden met veel dood hout. Deze habitattypen zijn niet aanwezig in het plangebied. Het voorkomen van deze beschermde houtkevers in het plangebied kan daarom worden uitgesloten.
- + De beschermde waterkevers brede geelrandwaterroofkever en gestreepte waterroofkever (beide §3.2 Wnb) zijn voor het voorkomen afhankelijk van grote wateren. Het ontbreekt binnen het plangebied aan permanent oppervlaktewater en daarom is het voorkomen van beschermde waterkevers in het plangebied uitgesloten.
- + De aquatische slakkensoort platte schijfhoren (§3.2 Wnb) is afhankelijk van de aanwezigheid van heldere, schone wateren met waterplanten. Bataafse stroommossel (§3.2 Wnb) is een soort die voorkomt in stromend water (rivieren of beken). Deze soort is al 50 jaar niet meer waargenomen in Nederland. Vanwege het ontbreken van permanent oppervlaktewater in het plangebied is het voorkomen van platte schijfhoren en Bataafse stroommossel uitgesloten.

In het plangebied ontbreken geschikte habitats voor de beschermde soorten kevers en weekdieren. Het voorkomen van deze soorten in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

4.2.4 Vissen

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen beschermde vissoorten zijn waargenomen.

Vanwege het ontbreken van permanent oppervlaktewater is het voorkomen van (beschermde) vissoorten in het plangebied uit te sluiten.

4.2.5 Amfibieën en reptielen

Amfibieën

Uit gegevens van RAVON, de NDFF en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied Alpenwatersalamander, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en vinpootsalamander (alle §3.3 Wnb) zijn waargenomen. Tussen één en twee kilometer afstand tot het plangebied is heikikker (§3.2 Wnb) waargenomen. Op een afstand van twee tot vijf kilometer van het plangebied zijn kamsalamander en poelkikker (beide §3.2 Wnb) waargenomen.

- + Alpenwatersalamander komt voor in verschillende typen water in weidelandschappen, heidegebieden, loof- en naaldbossen, struwelen en parken, zolang het niet snel stromend of rijk aan vis is. De soort komt voor nabij bos, het liefst loofbossen en leeft de eerste drie levensjaren volledig op het land. De soort overwintert op het land tussen vegetatie in grasland, heggen en houtwallen, of tussen hout- of steenhopen. Migratie vindt plaats tot 500- 700 meter van het oppervlaktewater.
- + Bastaardkikker komt vrij algemeen in Nederland voor. Het is een warmte- en zonminnende soort met een voorkeur voor onbeschaduwde wateren met voldoende oeverbegroeiing.
- + Bruine kikker is verspreid over geheel Nederland. De soort komt voor in verschillende habitattypen op verschillende bodemtypen, van duin- en stuifzanden tot rivier- en zeeklei en lössgronden. De soort heeft een voorkeur voor kleine of lijnvormige wateren.
- + Gewone pad komt in vele habitats voor en heeft een voorkeur voor kleinschalig, gevarieerd landschap. Ze schuwen de mens niet en komen voor in tuinen, parken en ruderaire terreintjes. Gewone padden zijn als één van de weinige amfibieën in Nederland goed bestand tegen hoge dichtheden vis.
- + Kleine watersalamander plant zich voort in ondiep, stilstaand of zwak stromend water met onderwatervegetatie. De soort blijft dicht bij het water tot een afstand van 300 tot 600 meter. Kleine watersalamanders komen in vrijwel geheel Nederland voor.

- + Vinpootsalamanders komen in Nederland voor in heidegebieden op hogere zandgronden en het heuvellandschap van Zuid-Limburg. De soort komt voor in zwakzure, permanente vennen, plassen, zwakstromende beekjes en bospoelen. Een groot deel van de vinpootsalamanders overwintert in het water en het ander deel op het land. De meeste dieren verblijven binnen een straal van 100 tot 400 meter rond een voortplantingswater.
- + Heikikker heeft een voorkeur voor ondiepe stilstaande wateren met oevervegetatie in heide, hoogveen, laagveen of halfnatuurlijk grasland. De soort komt ook voor in bos en struweel. De soort is een cultuurvliesende soort en wordt daardoor nauwelijks aangetroffen in de buurt van agrarisch landschap, rond infrastructuur en bebouwing. Heikikkers overwinteren op vorstvrije plaatsen op het land op minder dan 300 meter afstand van het voortplantingsgebied. Echter kunnen afstanden van 1200 meter ook overbrugd worden, afhankelijk van het landschap.
- + Kamsalamanders leven in matig voedselrijke, stilstaande poelen, vijvers, vennen of kolken met goed ontwikkelde onderwatervegetatie in bosrijk gebied, houtwallen of struweel. De soort wordt voornamelijk waargenomen in beek- of rivierbegeleidend water. De soort overwintert in vochtige en beschutte plekken op het land, zoals stapels stenen, in hout, bladafval, gaten en holen. Het land- en overwinteringshabitat moet binnen 100 tot 1000 meter van het voortplantingswater liggen en zonder barrières bereikbaar zijn.
- + Poelkikker heeft een voorkeur voor zwak zure, stilstaande wateren in bos- en heidegebieden op hogere zandgronden. De soort komt voor in vennen, poelen en watergangen in hoogveengebieden en in de uiterwaarden, maar ook rivier begeleidende wateren. Overwintering van de poelkikker vindt plaats op het land binnen 100 á 200 meter van het voortplantingswater.

In het plangebied is geen permanent oppervlaktewater aanwezig en daardoor ontbreekt het aan voortplantingshabitat voor amfibieën.

Het plangebied is tevens niet geschikt als land- en overwinteringshabitat voor Alpenwatersalamander, bastaardkikker, bruine kikker, kleine watersalamander, vinpootsalamander, heikikker, kamsalamander en poelkikker. Individuen van deze soorten zijn waargenomen rond poelen en andere voortplantingswateren in het bosgebied op minimaal 700 meter ten zuiden van het plangebied (behorende tot het NNB) en op minimaal 1,3 kilometer ten noorden van het plangebied. Vanwege de afstand, de tussenliggende infrastructuur en bebouwde kom, is het onwaarschijnlijk dat de soorten richting het plangebied migreren. Tevens biedt het plangebied slechts een klein areaal aan groenstrook dat matig geschikt is als land- en overwinteringshabitat voor deze amfibieën.

Gewone pad schuwt de mens niet en komt voor in tuinen, parken en ruderaal terreintjes. Het is daardoor niet uit te sluiten dat de soort in het plangebied aanwezig is. De groenstrook biedt geschikt land- en overwinteringshabitat voor gewone pad.

Reptielen

Uit gegevens van RAVON, de NDFF en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat binnen één tot twee kilometer afstand van het plangebied hazelworm en levendbarende hagedis (beide §3.3 Wnb) zijn waargenomen.

- + Hazelworm komt voor op vochtige, met dichte vegetatie bedekte gebieden in bosranden, heideterreinen, schraal grasland en houtwallen.
- + Levendbarende hagedis komt voor op droge en vochtige heiden en hoogvenen, en venoevers. De soort komt daarnaast ook voor in bossen en struwelen.

Het ontbreekt binnen het plangebied aan geschikt habitat voor deze en andere reptielen. Het voorkomen van beschermde reptielensoorten in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

Effectbeoordeling

Bij grondwerkzaamheden en het snoeien en weghalen van vegetatie gaat geschikt land- en overwinteringshabitat van gewone pad verloren en kunnen individuen worden verwond of gedood.

Mitigerende maatregelen

Voor gewone pad geldt in provincie Noord-Brabant een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor het verstoren van deze soort hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie §1.4. Om het verwonden of doden van dieren te voorkomen kan bij grondwerkzaamheden en het verwijderen van de vegetatie één kant op worden gewerkt, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.

4.2.6 Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn vier vogelnesten van algemene vogelsoorten aangetroffen binnen het plangebied (foto 8 en 9 en figuur 6). Twee van de vier vogelnesten zijn aangetroffen in beuken langs de beukenhaag langs de zuidzijde van het plangebied, één van de aangetroffen vogelnesten is aangetroffen in de beukenhaag in het midden van het plangebied en de laatste is waargenomen in de middelste boom in het oostelijk grasveld.

Foto 8. Aangetroffen vogelnest in beukenhaag

Foto 9. Aangetroffen vogelnest in beuk

Figuur 6. Locatie van de aangetroffen vogelnesten binnen het plangebied

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat de volgende vogelsoorten met jaarrond beschermd nest zijn waargenomen in de wijde omgeving van het plangebied: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil en wespendif (alle §3.1 Wnb).

- + Boomvalk komt voor in open en halfopen landschappen zoals parken, heiden, hoogvenen, moeras, boerenland en dorpen. De soort nestelt in oude kraaien- of eksternesten met de voorkeur in halfopen bos of de randen ervan. Ook kan de boomvalk in solitaire bomen broeden.
- + Buizerd is over geheel Nederland verspreid in gebieden met een afwisseling tussen bossen en heide, boerenland, moerasbossen of houtwallen. De soort prefereert een bos(je) als nestlocatie en open land als foerageergebied.
- + Gierzwaluw nestelt in Nederland uitsluitend in allerlei menselijke bebouwing met invliegopeningen onder dakpannen, in kieren en gaten in muren, maar ook in nestkasten.
- + Grote gele kwikstaart broedt en foerageert vrijwel uitsluitend aan de oevers van rivieren en beken, liefst met loofbos of loofbomen omzoomd.
- + Havik broedt voornamelijk in naald- en loofbossen. De soort leeft in gebieden met een combinatie van bos en open land om te jagen. Dit kunnen weilanden, akkers, heide, boerenland en moerassen zijn.
- + Huismus nestelt voornamelijk in of tegen allerlei menselijke bebouwing: onder dakpannen bereikbaar via de dakgoot, in neststenen en in kieren en gaten in muren.
- + Roek is een koloniebroeder en broedt vaak in vrijstaande, hoge groepen bomen langs kanalen, treinsporen en snelwegen. Ze foerageren op de naastgelegen grasvelden.
- + Slechtvalk broedt op kliffen en op bergwanden. In steden kunnen ze broeden in kantoorgebouwen en torens. De soort jaagt in open landschappen zoals uiterwaarden.
- + Sperwer broedt in bossen, en soms ook in tuinen en parken. De soort heeft een voorkeur voor jong bos met naaldbomen in een halfopen landschap.
- + Steenuil broedt in natuurlijke holtes van bomen, voornamelijk knotwilgen en oude fruitbomen, maar ook in hoekjes van gebouwen of schuren. Voor steenuilen is kleinschalig cultuurlandschap met variatie aan houtwallen, weilanden, heggen, etc. van belang.
- + Wespendif nestelt in kruinen van hoge loof- en naaldbomen. De soort komt voor in gemengde en loofbossen met open plekken, hoogvenen, graslanden en heide.

Tijdens het veldbezoek zijn in het gehele plangebied geen nesten van vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest aangetroffen. Voor boomvalk, buizerd, grote gele kwikstaart, havik, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil en wespendif waarvan het nest jaarrond is beschermd, is in het plangebied geen geschikt habitat en dus ook geen geschikte nestgelegenheid aanwezig.

Gierzwaluw en huismus nestelen in Nederland uitsluitend in allerlei menselijke bebouwingen. Voor gierzwaluw zijn invliegroutes van belang: onder dakpannen, in kieren en gaten in muren, maar ook in nestkasten. Huismus nestelt onder dakpannen bereikbaar via de dakgoot, in neststenen en in kieren en gaten in muren. Het gebouwtje in het midden van het plangebied biedt geen geschikte nestgelegenheid voor deze soorten, doordat het gebouw een plat dak heeft en kieren of gaten in de muren ontbreken.

Zoals waargenomen tijdens het veldbezoek bieden de bomen en beuk(hagen) geschikte nestgelegenheid voor algemene vogelsoorten.

Het plangebied kan onderdeel zijn van het groter leefgebied en foerageergebied van algemene vogelsoorten en vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest. Huismussen die bijvoorbeeld in de omgeving voorkomen kunnen beschutting vinden in de beukenhagen in het plangebied.

Effectbeoordeling

Bij het snoeien of kappen van bomen, de beukenhaag en struiken kunnen nesten worden vernietigd en broedende vogels worden verstoord. Gedurende het broedseizoen zijn nesten strikt beschermd.

Bij de realisatie van de woningbouw gaat geschikt foerageergebied en leefgebied van algemene vogels en vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest verloren. Indien de beukenhagen gesnoeid en verwijderd worden, verdwijnt geschikt leefgebied voor huismussen die mogelijk in de omgeving broeden. In de (directe) omgeving van het plangebied is echter voldoende alternatief foerageergebied en leefgebied voor vogels aanwezig. De tuinen en groenstroken bieden namelijk voldoende alternatief. De voorgenomen werkzaamheden hebben zodoende geen (significant) negatief effect op het foerageergebied en leefgebied van algemene vogelsoorten en vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest.

Mitigerende maatregelen

Het snoeien of kappen van bomen, beukenhagen en struiken (indien nodig) dient te worden uitgevoerd wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten het broedseizoen van vogels. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen echter geen standaardperiode gehanteerd.

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997), Korsten en Regelink (2010) en gegevens van de NDFF blijkt dat de soorten baardvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige

vleermuis en watervleermuis (alle §3.2 Wnb) voorkomen in de wijde omgeving van het plangebied.

Het plangebied biedt geen geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen. Tijdens het veldbezoek zijn geen holtebomen waargenomen die geschikte verblijfplaatsen kunnen bieden voor boombewonende vleermuizen. Ook het gebouwtje biedt geen geschikte verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen, vanwege het ontbreken van (geschikte) openingen, gaten en kieren.

Tevens zijn binnen het plangebied geen geschikte structuren aanwezig die kunnen dienen als vliegroute voor vleermuizen. De beukenhagen zijn namelijk wel lijnvormig, maar dit is maar van beperkte omvang en de structuren sluiten niet aan op andere lijnvormige structuren in de omgeving.

Het plangebied is wel geschikt als foerageergebied voor vleermuizen die in de omgeving verblijven.

Overige zoogdieren

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied de volgende soorten zijn waargenomen: bunzing, eekhoorn en haas (alle §3.3 Wnb). Op een afstand van één tot twee kilometer van het plangebied zijn algemene spits-, woel- en ware muizen, das, egel, konijn, ree, vos en wild zwijn (alle §3.3 Wnb). Tussen twee tot vijf kilometer van het plangebied zijn bever (§3.2 Wnb), boommarter, steenmarter en wezel (alle §3.3 Wnb) waargenomen.

- + Bunzing komt voor in kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden en water in de buurt. Dit kunnen oeverbegroeiingen, houtwallen, bosranden en akkerranden zijn, maar ook rietvelden of moerasgebieden en weidegebieden met sloten. Ze verblijven in oude hopen van bijvoorbeeld konijn, mol, vos en das maar ook onder steenhopen, in holle bomen of onder boomwortels.
- + Eekhoorns komen voor in loofbos, naaldbos of gemengd bos, maar ook in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos. Eekhoorns gebruiken lijnvormige structuren van bomen als nestlocatie en migratieroute. Van belang is daarom de aanwezigheid van grote bomen in (de buurt van) bossen als nestgelegenheid, migratieroute of voedselbomen.
- + Hazen hebben een voorkeur voor kleinschalig bouw- en grasland, maar ook open velden, zoals weilanden en akkers.
- + Dassen hebben een groot leefgebied, variërend tussen 1,5 en 12 kilometer van de burcht, afhankelijk van het voedselaanbod. Graslanden met kort gras zijn geschikte foerageergebieden voor dassen. Van belang is dat er voldoende (lijnvormige) groenstructuren met ondergroei aanwezig zijn als migratieroute.
- + Egels komen voor in bijna alle landschappen, mits er voldoende beschutting en dekking biedende elementen aanwezig zijn.
- + Konijnen komen voor in (half)open landschappen zoals tuinen, bosranden en perken.

- + Reeën komen voornamelijk voor in bosachtige streken met open plekken om te foerageren, zoals akkers.
- + Vossen komen voornamelijk voor in bos en parken, maar ook in landbouwgebieden, duinen of heide.
- + Wild zwijn komt voor in droge en natte voedselrijke loofbossen en gemengde bossen met voldoende beschutting. Een voorwaarde is de aanwezigheid van natte/ moerassige plaatsen in het bos.
- + Bevers komen voor in overgangsgebieden van allerlei zoete wateren zoals moerassen, rivieren en beken. De aanwezigheid van goed bereikbare bomen en struiken op oevers is van belang.
- + Boommarter leeft voornamelijk in bossen in de boomholten, konijnen-, vossen- of dassenholten, maar ook tussen boomwortels en onder takkenhopen. Ze kunnen ook gebruik maken van oude spechtengaten en eekhoornnesten.
- + Steenmarter komt voor nabij dorpen en boerderijen en tegenwoordig zelfs in grote steden. De soort heeft een voorkeur voor gebieden met kleinschalige landbouw, oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes. De aanwezigheid van elementen zoals groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen is van belang, omdat de steenmarter daar foerageert. De soort verblijft in boomholtes, takkenhopen, dichte struwelen, zolders of kruipruimtes, maar ook in spouwmuren of ruimten onder de dakbedekkingen.
- + Wezel komt voor in open, droge natuur- en cultuurlandschap, bossen, duinen, wei- en akkerland. Echter overal waar woelmuizen ontbreken, ontbreekt ook de wezel. De soort verblijft in takkenbossen, houtstapels of andere hoopjes groenafval, steenhopen, uitgebokkelde muren of andere bouwwerken en allerhande natuurlijke hopen en holtes.

Het plangebied kan onderdeel zijn van het leefgebied voor algemene spits-, woel- en ware muizen. Algemene spits-, woel- en ware muizensoorten kunnen zich verschuilen tussen de vegetatie of hopen maken in de grond.

Binnen het plangebied zijn geen geschikte groenstructuren aanwezig. Soorten als bunzing, das, egel, bever, boommarter, steenmarter en wezel zijn afhankelijk van dekking biedende (lijnvormige) elementen en/of watergangen. Binnen het plangebied zijn beukenhagen aanwezig, maar ontbreekt ondergroei. De haag biedt daardoor niet voldoende dekking. De groenstrook in het midden van het plangebied biedt wel dekking, maar het vormt geen verbinding met (lijnvormige) elementen met voldoende beschutting in de omgeving. Individuen van bovengenoemde soorten zijn voornamelijk waargenomen in het bos (>700 meter) ten zuiden van het plangebied en rond de watergangen en natuurstroken op minimaal 1,3 kilometer ten noorden van het plangebied. Vanwege de agrarische percelen in het noorden en de stedelijke omgeving rondom het plangebied, is er geen geschikte migratieroute voor bovenstaande soorten richting het plangebied. Tevens is het plangebied zelf te open en biedt het weinig beschutting voor bovenstaande soorten.

Ook voor eekhoorn, haas, konijn, ree, vos en wild zwijn biedt het plangebied geen geschikt habitat. Binnen het plangebied of de directe omgeving ervan ontbreekt het namelijk aan bosrijk gebied, geschikte bomen of beschutting.

Het voorkomen van bunzing, eekhoorn, haas, das, egel, konijn, ree, vos, wild zwijn, bever, boommarter, steenmarter en wezel binnen het plangebied kan uitgesloten op basis van bovenstaande argumenten.

Effectbeoordeling

Als gevolg van de realisatie van de woningbouw gaat geschikt foerageergebied voor vleermuizen verloren. In de (directe) omgeving van het plangebied is en blijft echter voldoende alternatief foerageergebied beschikbaar.

Tijdens de werkzaamheden kan echter wel verstoring optreden van foeragerende vleermuizen als gevolg van het gebruik van (extra) kunstlicht binnen het plangebied.

Bij grondwerkzaamheden en het snoeien en weghalen van vegetatie kunnen verblijfplaatsen van algemene spits-, woel- en ware muizensoorten worden vernietigd en individuen worden verwond of gedood.

Mitigerende maatregelen

Door de verlichting 's nachts uit te zetten of door de lichtstralen af te schermen, wordt verstoring van vleermuizen tijdens de werkzaamheden voorkomen.

Voor algemene spits-, woel- en ware muizensoorten geldt in provincie Noord-Brabant een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor het verstoren van deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie §1.4. Om het verwonden of doden van dieren te voorkomen kan bij grondwerkzaamheden en het verwijderen van de vegetatie één kant op worden gewerkt, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.

5 Conclusies

5.1 Beschermde gebieden

Gezien de relatief grote afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (9,8 kilometer) is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden als gevolg van de voorgenomen plannen.

Vanwege de afstand kan redelijkerwijs worden aangenomen dat geen negatieve effecten door stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden optreden tijdens de gebruiksfase van het plangebied. Dit is echter alleen uit te sluiten middels een AERIUS-berekening. Voor het aspect stikstof in de realisatiefase (bouw-, aanleg- en sloopfase) geldt een vrijstelling van vergunningsplicht.

De voorgenomen plannen hebben door de relatief grote afstand geen (significant) negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNB.

5.2 Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende soorten voor die zijn beschermd onder paragrafen 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Het is uit te sluiten dat in het plangebied beschermde flora, vlinders, libellen, kevers, weekdieren, vissen en reptielen voorkomen. Wel geldt voor alle aanwezige soorten in het plangebied de algemene zorgplicht, zie §1.4 van dit rapport. Tabel 1 geeft een overzicht van de mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied.

Soorten van paragraaf 3.1 van de Wet natuurbescherming

Bij het snoeien of kappen van bomen, beukhagen en struiken kunnen nesten worden vernietigd en broedende vogels worden verstoord. Tijdens het veldbezoek zijn vier vogelnesten van algemene vogelsoorten aangetroffen in de beuk(hagen) en bomen binnen het plangebied. Gedurende het broedseizoen zijn nesten strikt beschermd. Het snoeien of kappen van bomen, beukhagen en struiken (indien nodig) dient te worden uitgevoerd wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten het broedseizoen van vogels. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen echter geen standaardperiode gehanteerd.

Bij de realisatie van de woningbouw gaat geschikt foerageergebied en leefgebied van algemene vogels en vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest verloren. In de (directe) omgeving van het plangebied is echter voldoende alternatief foerageergebied en leefgebied voor vogels aanwezig, waardoor de voorgenomen werkzaamheden geen (significant) negatief effect op het foerageergebied en leefgebied van vogels.

Soorten van paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming

Als gevolg van de realisatie van de woningbouw gaat geschikt foerageergebied voor vleermuizen verloren. In de (directe) omgeving van het plangebied is en blijft echter voldoende alternatief foerageergebied beschikbaar.

Door de (extra) verlichting 's nachts uit te zetten of door de lichtstralen af te schermen, wordt verstoring van vleermuizen tijdens de werkzaamheden voorkomen.

Soorten van paragraaf 3.3 van de Wet natuurbescherming

Bij grondwerkzaamheden en het snoeien en weghalen van vegetatie gaat geschikt land- en overwinteringshabitat van gewone pad verloren en kunnen individuen worden verwond of gedood. Tevens kunnen door deze werkzaamheden verblijfplaatsen van algemene spits-, woel- en ware muizensoorten worden vernietigd en individuen worden verwond of gedood. Voor gewone pad en algemene spits-, woel- en ware muizensoorten geldt in provincie Noord-Brabant een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor het verstoren van deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie §1.4. Om het verwonden of doden van dieren te voorkomen kan bij grondwerkzaamheden en het verwijderen van de vegetatie één kant op worden gewerkt, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Vogels	§3.1 Wnb (nest niet jaarrond beschermd)	Nestgelegenheid	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd	Snoeien en kappen wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten broedseizoen
Vogels	§3.1 Wnb (nest niet jaarrond beschermd)	Foerageergebied en beschutting	Nee	-	-
Vogels	§3.1 Wnb (nest jaarrond beschermd)	Foerageergebied en beschutting	Nee	-	-
Vleermuizen	§3.2 Wnb	Foerageergebied	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd	Verlichting 's nachts uitzetten of lichtstralen afschermen
Gewone pad	§3.3 Wnb	Land- en overwinterings habitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Algemene spits-, woel- en ware muizen	§3.3 Wnb	Verblijfplaatsen	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-

5.3 Advies en aanbevelingen

Geconcludeerd kan worden dat de voorgenomen plannen niet leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming, mits:

1. Het snoeien en kappen van bomen en struiken uitgevoerd wordt wanneer geen broedgeval aanwezig is en tussen augustus en half maart. Zo wordt rekening gehouden met de broedperiode van vogels;
2. de extra verlichting bij werkzaamheden 's nachts wordt uitgezet of lichtstralen worden afgeschermd, zodat verstoring van vleermuizen in de omgeving tijdens de werkzaamheden wordt voorkomen.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Bos F., [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + [redacted], S. Provincie Noord-Brabant, 2017. Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming. Zoogdiervereniging - rapport 2017.32.
- + [redacted] (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + [redacted] Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging - rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + [redacted], H., [redacted], [redacted], 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Economische Zaken. Brochure: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3 december 2016.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Internet

- + Natura 2000-gebieden, geocontent.rvo.nl/Natura2000/Overzichtskaart/index.html?provincie=1, 12-10-2021
- + Natuurnetwerk Nederland, <https://noord-brabant.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=aadeed0954ee4cebaa058ed0ae6a4c40>, 15-10-2021
- + NDFF – 12-10-2021 15:13:01
- + www.eis-nederland.nl
- + www.vlinderstichting.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.zoogdiervereniging.nl
- + www.verspreidingsatlas.nl

Bijlagen

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van soorten, gebieden en houtopstanden en vervangt daarmee de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet. Daarnaast geldt per provincie beleid voor de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd).

Soortbescherming

Op het gebied van soortbescherming is het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan; het 'nee, tenzij-principe'.

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De Wet natuurbescherming kent de volgende drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn;
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt;
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 2 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- + Er mag alleen van de verbodsbepalingen worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is;
- + Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid;
- + Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Tabel 2. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Categorie 1 (§ 3.1 Wnb)	Categorie 2 (§ 3.2 Wnb)	Categorie 3 (§ 3.3 Wnb)
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen

Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat voorafgaand aan handelingen inzichtelijk moet zijn welke natuurwaarden aanwezig zijn, de kwetsbaarheid hiervan en de mogelijke gevolgen die de handeling hiervoor kan hebben. Bij de uitvoering van de handelingen dienen negatieve gevolgen zoveel mogelijk te worden voorkomen, dan wel beperkt of ongedaan te worden gemaakt. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

Natura 2000 (bron: Rijksoverheid)

In 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale gebieden.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden

zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- + oriëntatiefase (en vooroverleg);
- + verslechterings- en verstoringstoets;
- + passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolgpcedure uit het uitvoeren van een verslechterings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring voor de plannen of het project nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- + er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- + er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- + er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechterings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- + of deze kans reëel is en
- + of de verslechtering of verstoring aanvaardbaar is.

Natuurnetwerk Nederland / Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.

De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen.

Bijlage 2 Weergave van voorgenomen werkzaamheden

